

geen familie

© Robert van Dijk

*Wanneer een man dood is, gaat hij nog eenmaal
naar zijn auto, zijn vrouw, zijn werk.
De motor springt niet aan, de vrouw wordt niet wakker, het is te
vroeg.
Hij is dood.
Paavo Haavikko*

Een meisje heeft een aantal haar onbekende mensen gevraagd om op haar verjaardag haar familie te komen spelen, d.w.z. haar moeder, haar vader, haar zus en haar vriendje. Niemand kent elkaar en iedereen voelt zich zeer ongemakkelijk.

Stilte.

MOEDER
Hoe was het op je werk?
Druk zeker?

VADER
Ja, druk.

Heel druk.

Pauze.

VADER
We hebben een nieuwe stagiaire.

Pauze.

MOEDER
O ja?
Dat is fijn.

Kan ze een beetje helpen.

VADER
Ja, met...

Pauze.

MOEDER
Van alles.

Pauze.

VADER
Het is alsof ze al jaren bij ons werkt.

MOEDER
Dat was wel nodig zeker?

VADER
Ja, heel erg.

MOEDER
Het is druk zeker?

VADER
Heel druk.

MOEDER
Dus ze doet goed haar best?

VADER
Het is een gekkenboel.

MOEDER
De wereld draait op stagiaires.

Stilte.

MOEDER
En jij?
Hoe was jouw dag?

ZUS
Ik ben vandaag ingewerkt.

MOEDER
Alle begin is moeilijk.

ZUS
Zeg dat wel.

Vooral in het begin.

Pauze.

MOEDER
Hè?

ZUS
Vooral in het begin.
Dat het lastig is.

MOEDER
Ja, dat geloof ik best.

ZUS
Niet dat ik het niet aankan hoor.

MOEDER
Tuurlijk wel.

VADER
'Ingewerkt' zei je.
Een nieuwe baan dus?

ZUS
Functie.
Een nieuwe functie.

MOEDER
Dat heeft ze toch verteld?

VADER
Je vertelde dat je wat meer armslag had nu.

ZUS
Hè?

VADER
Meer armslag.
Op de bank bedoel ik.

Pauze.

VADER
Weet je al wat je nieuwe functie precies inhoudt?

ZUS
Dat is nog een beetje onduidelijk.

VADER
O?

ZUS
Hij bestond nog niet namelijk.

VADER
Ik snap het.

Mag je 'm zelf invullen, je functie?

ZUS
Dat hoop je natuurlijk wel.

VADER
Ja, dat zou mooi zijn.

Stilte.

MOEDER
Nog met vakantie?

ZUS
Geweest?

MOEDER
Ja, geweest.
Of misschien ga je nog?

ZUS
Ik ga in maart weer.

MOEDER
Maart?

ZUS
Ja.

MOEDER
Apart.

ZUS
Maart?

MOEDER
Ja, dat kan prima natuurlijk.

ZUS
Vind je dat gek?

MOEDER
Helemaal niet.
Waarom niet?

ZUS
Ja.

MOEDER
Gelijk heb je.
Het is hier altijd zo somber nog in maart.

ZUS
Daarom.

MOEDER
Gewoon doen.

ZUS
Ik kan nu niet meer terug.

MOEDER
Spanje is populair hè?

ZUS
Ik ga niet naar Spanje.

MOEDER
Dat zeg ik ook niet.
Ik zeg dat het populair is.

ZUS
Ja, Spanje is populair.

MOEDER
Staat in de top drie van vakantielanden.

ZUS
Ja?

MOEDER
Met Frankrijk en Marokko.

ZUS
Marokko?

MOEDER
Had je niet gedacht hè?

ZUS
Nee.

MOEDER
Ik ook niet.
Mensen kijken toch verder tegenwoordig.

ZUS
Ja.

MOEDER
Ja, dat zie je heel duidelijk.

ZUS
Ja.

MOEDER
Vooral de warmere gebieden zijn in trek.

ZUS
Dat blijft.

MOEDER
En Marokko ook.
Het valt reuze mee hoor, valt reuze mee.
Ze zijn wel heel anders, maar niet op een rare manier.

ZUS
In Marokko?

MOEDER
Spanje ook trouwens.
Waar ga jij heen?

ZUS
Italië.

MOEDER
Italië.

ZUS
Italië.

MOEDER
Goh.

Het is hier benauwd, of niet?
(maakt zich afzijdig)

Stilte.

ZUS
Sorry, maar ik moet het even zeggen: je ziet er prachtig uit.

MEISJE
Ik ben naar de kapper geweest.

ZUS
Nee, dat bedoel ik niet.
Sport jij tegenwoordig?

MEISJE
Hardlopen.

ZUS
Zo'n vermoeden had ik al.
Ik dacht: die doet aan sport.
Niet dat ik altijd zo snel over iemand oordeel.
Maar bij jou is het duidelijk.

Hardlopen is één van de gezondste sporten, wist je dat?

MEISJE
O, ja?

ZUS
Ja.
(tot Moeder:)

Ook goed als je wat somber bent, hardlopen.

MOEDER
Ik ben niet somber.

ZUS
Je ziet er echt prachtig uit.
(tot Vriendje:)
Of niet soms?

VRIENDJE
Dat is een ding dat zeker is.

Pauze.

VRIENDJE
Ik ben een gelukkig mens.

VADER
Als je dat maar weet.

Stilte.

MOEDER
Gezellig.
Zo vaak zien we elkaar niet, toch?

MEISJE
Nee.

MOEDER
Nee, toch?

MEISJE
Nee.

Stilte.

VADER
Dus jij hebt haar opgehaald van haar werk?

VRIENDJE
Ik?

MEISJE

Ja.

VRIENDJE

Ja, ik heb haar opgehaald van haar werk.
Toen ze klaar was.
Heb ik haar opgehaald.
Zodat ze kon meerijden.

VADER

Je hebt een auto?

VRIENDJE

Ik heb een auto.

VADER

Omdat je zei: 'meerijden'.

VRIENDJE

Ja, dat klopt.
Ik heb een auto.

Pauze.

VADER

Een auto is altijd goed.

Pauze.

VRIENDJE

Ik heb een keer mijn pols gebroken tijdens het autorijden.

Stilte.

MOEDER

We hebben veel over je gehoord.

VRIENDJE

O ja?

MOEDER

Nou, valt ook wel mee.
Zoveel weten we niet van je.
Als je het bij elkaar optelt, stelt het niet veel voor.

Waar kennen jullie elkaar eigenlijk van?

VRIENDJE
Wij kennen elkaar van school.
Toch?

Meisje knikt.

Stilte.

VADER
Afgestudeerd?

VRIENDJE
Ja, vorig jaar.

Stilte.

MEISJE
Misschien is het aardig om te weten wat voor richting hij heeft gedaan.

VADER
Ik zou het wel aardig vinden om te weten welke richting je hebt gedaan.

MEISJE
Autonoom.

VADER
Autonoom?

VRIENDJE
Klopt.
Maar momenteel dicht ik vooral.

MEISJE
O?

VADER
En wat voor werk doe je?

ZUS
Hij is dichter.

VADER
Dichter?

ZUS
Dat zegt hij net.

MOEDER
Een echte schrijver in ons midden.

Pauze.

MEISJE
Ik dacht dat je schilderde.

VRIENDJE
De verf was op.

Pauze.

VADER
Een beetje taalgevoel is nooit weg.

Pauze.

MOEDER
Bij mij in de straat woont een vrouwtje, dat kan niet eens spellen.
Moet je nagaan.
Die herkent een pot pindakaas aan de pinda's op het etiket.

Pauze.

ZUS
En waar dicht je zoal over?

VRIENDJE
Over seks.

MEISJE
Niet alleen maar over seks, toch?

VRIENDJE
Het gaat vrijwel altijd over seks.

MEISJE
In een bepaald opzicht dan.

VREINDJE
In een bepaald opzicht gaat het altijd over seks.

MOEDER

Ik vind het niet erg hoor.

VRIENDJE

Dat komt, ik ben seksueel gefrustreerd.

MOEDER

Ach.

VRIENDJE

Ik had vroeger een oppas, Martta, en die zei altijd: 'Je moet niet aan je piemeltje komen, want later in het leger moet iedereen op een rijtje staan en degene met een grote piemel zakt dan door de grond van schaamte.'

MOEDER

Wat akelig.

VRIENDJE

Toen is het waarschijnlijk begonnen.

MEISJE

Ja, dat is heel erg.

Maar hij heeft er mee leren leven.

Toch?

VRIENDJE

Ja, het gaat heel goed.

MEISJE

Hij schrijft het van zich af nu.

Stilte.

VADER

En jij?

Heb jij nog iets leuks te vertellen?

ZUS

Mijn baas is bij zijn vrouw weg.

VADER

Gezellig.

Stilte.

MOEDER

Van iedere tien minuten denken mannen er negen aan seks.
Wetenschappelijk bewezen.

Stilte.

ZUS

Wat doet een dichter eigenlijk precies?

VRIENDJE

Een dichter maakt gedichten zoals een meubelmaker meubels maakt.

MEISJE

Sinds wanneer ben jij in kunst geïnteresseerd?

Pauze.

VADER

Hoe lang doe je nou over zo'n bundel?
Zo'n gedichtenbundel?
Zo heet dat toch?

VRIENDJE

Dat is moeilijk te zeggen.
Ik gooi ook veel weg.

VADER

Pardon?

VRIENDJE

Ik gooi ook veel weg.

VADER

Het is toch maar papier.

Stilte.

MEISJE

Mijn vader werkt op een bank.

Pauze.

VRIENDJE

Dichters verdienen vooral met voorlezen.

MOEDER
Aan kinderen?

VRIENDJE
Op literaire avonden.

Stilte.

VADER
Ritme.
Dat is heel belangrijk voor een gedicht.

VRIENDJE
Klopt.

VADER
En je onderwerp.
Ritme en onderwerp.

VRIENDJE
Ja.

VADER
Het moet goed lopen.
Als je het hardop leest.
Hoe het dan klinkt.
Dat is belangrijk.

VRIENDJE
Ik zal het onthouden.

VADER
En je thema.
Wordt vaak door elkaar gehaald, onderwerp en thema.

VRIENDJE
Ja, vooral als je een beetje hebt gedronken.

VADER
Hè?

VRIENDJE
Zonder drank geen literatuur.

MEISJE
Mijn moeder schrijft ook, wist je dat?

MOEDER
Ik?

MEISJE
Ja.

MOEDER
Ach.

VADER
Niet zo bescheiden, liefje.

MEISJE
Mijn moeder is naaister, ze werkt in een naaiatelier.
Maar eigenlijk heeft ze altijd schrijfster willen worden.
Toch?

MOEDER
Eigenlijk wel ja.

VRIENDJE
En wat schrijft u dan zoal?

MOEDER
Kinderverhalen.
Stelt niet veel voor.

VRIENDJE
Hebt u ze wel eens opgestuurd naar een uitgeverij?

MOEDER
Ik zou niet durven.

MEISJE
De uitgevers willen het niet.
Te somber voor de doelgroep.

VADER
Misschien drink je er te veel bij.
Dat werkt natuurlijk niet bij kinderverhalen.

MOEDER

Ik drink helemaal niet veel.

VADER

Misschien kun jij er even naar kijken en dat zwarte gal eruit vissen.

MOEDER

Mijn man wil me weer belachelijk maken.
Op een dag gaat hij bij me weg, ik weet het.

MEISJE

Hij gaat niet bij haar weg, dat weet ze best.

MOEDER

Zo vaak als hij 's avonds gaat wandelen, dat is niet normaal.
Of je nou rookt of niet rookt.

Stilte.

VRIENDJE

Ik wil er met alle soorten van genoeg een keer naar kijken.

Stilte.

MEISJE

Ben jij zo somber?

MOEDER

Ik?
Welnee.

Stilte.

ZUS

Waar haal je je inspiratie vandaan?

VRIENDJE

Ik begin meestal met een wandeling.

MOEDER

Och, wat romantisch.

Pauze.

VRIENDJE

Ik heb een hond, dus dat is wel handig.

MOEDER
En drink je dan ook elke dag je koffie in hetzelfde cafeetje?

VRIENDJE
Ja.
Vaak wel.

MOEDER
Och, dat lijkt me zo zelig.
Dan leef je pas echt, vind ik.

Stilte.

VADER
Schrijf je ook romans?

MEISJE
Vraag mama maar hoe het met haar gaat.

Pauze.

VADER
Wat zei je?

MEISJE
Vraag mama maar hoe het gaat.

VADER
Ik?

MEISJE
Vraag maar.

VADER
Moet ik mama vragen hoe het met haar gaat?

MEISJE
Doe maar.

VADER
Ik zie haar toch iedere dag?

MEISJE
Weet ik.

VADER
Ik vraag haar regelmatig hoe het gaat.

Pauze.

VADER
Hoe gaat het met je?

MOEDER
Ik heb een vijg gekocht.

VADER
O, dat wist ik niet.

Pauze.

VADER
Een vijg?

MOEDER
Ja, er komen echte vijgen aan, schijnt.
Nu nog niet, maar volgend jaar misschien.

VADER
Leuk.

MOEDER
Ja.

VADER
Echte vijgen.

MOEDER
Ja.

VADER
Lekker.

MOEDER
Heerlijk.

VADER
Zelf hou ik er niet zo van.

MOEDER
Nee, ik ook niet.
Maar daar gaat het niet om.
Het gaat om het idee.
Als er dan vijgen aan komen, dan is dat toch mooi.

VADER
Zeker.

MOEDER
En hij kan gewoon buiten staan, dus je hebt er ook geen werk van.

VADER
Handig.

MOEDER
Ongelooflijk handig.

Vader kijkt om zich heen of hij de vijgenboom ergens ziet staan.

MOEDER
Buiten.

Pauze.

Meisje gebaart dat Vader door moet vragen.

VADER
Hoe is het nou echt met jou?

MOEDER
Ja, goed.
Prima.
En jij?
Hoe gaat het met jou?

VADER
Goed.

MOEDER
Ik ook.
Ik ook.
Uitstekend.
Iedereen piekert wel eens toch?

VADER
Tuurlijk.

Stilte.

VADER
Ja?
Pieker je veel?

MOEDER
Ach, dat valt reuze mee.
Over de bank en zo.
Dat soort dingen.
Maar verder gaat het prima met mij.
Prima.

VADER
Wat is er met de bank?

MOEDER
Ik vind 'm eigenlijk nooit passen bij wat ik aan heb.
Met die gele wol.
Je kan een kopje thee op de leuning zetten, daarom heb ik 'm nooit weg willen doen, maar ik heb eigenlijk altijd een andere kleur wol willen hebben.
Iets dat het licht een beetje weerkaatst.
Hemelsblauw misschien.
Hoe kan iemand gelukkig zijn met een gele bank in zijn huis?
Ik weet het ook niet.
Iets van satijn misschien.
Zo'n stof die prettig aanvoelt tegen je wang.
Of tenminste een glanzende stof.
Wat denk je van groen?
Alles beter dan die gele wol.
Eigenlijk vond ik dat al toen we hem kochten.

VADER
Zo'n overtrek kun je best zelf maken.

Pauze.

MOEDER
Het gevoel dat het niemand, echt helemaal niemand iets kan schelen wat er op de bank zit, dat kan ik gewoon niet verkroppen. Dat het niemand wat uitmaakt of ik gelukkig ben. Al snijd ik hem aan stukken, het zal niemand een rotzorg zijn. Soms zit ik zo op de bank en dan denk ik: zal ik een mes pakken of een schaar?

Maar dan ben ik weer afgeleid door iets op het scherm en dan vergeet ik het weer.

Pauze.

VADER

Ik denk dat groen heel mooi zou zijn.

Pauze.

MOEDER

Laatst sprong ineens de tv op zwart.

Sneeuw, bedoel ik.

Alle netten.

Kabelstoring, weet ik veel.

Ik zat midden in een film nota bene.

Bij de burens was het ook, kon ik zien.

Eerst gaat het nog.

Wc.

Koffiezetten.

Maar dan.

Jij was op cursus.

Je zou laat thuis zijn.

Zit je dan.

Je onderschat dat.

Het is vaak erg gezellig op tv.

Een liedje, een praatje, een grapje.

Als dat ineens wegvalt.

Wat dat met je doet.

Onderschat dat niet.

Je moet wel heel sterk in je schoenen staan om naar die sneeuw te kijken en te denken:

Het is niet erg.

Het is niet erg.

Het is niet erg.

Pas de panique.

Het beeld komt zo terug.

Het komt zo terug.

Pauze.

MOEDER

En dan doe je 'm uit, en dan wordt het nog erger.

Die stilte.

Alsof je euthanasie gepleegd hebt.

Ineens hoor je de klok tikken.
De burens die op een neer lopen.
IJsberen.
Maar wat had ik anders moeten doen?
Er was geen ontvangst meer.
Snap je?
Dus toen ben ik achter de computer gaan zitten.
Nou, probeer dan nog maar eens een vrolijk kinderverhaaltje te schrijven.

VADER
Ik vind ze erg mooi.
Die verhaaltjes.

MOEDER
Ik wist niet dat je ze gelezen had.

VADER
Je moet er niks aan veranderen.
Ze zijn prachtig.

MOEDER
Dankjewel.

VADER
Zo somber zijn ze niet.
Helemaal niet.

Stilte.

MOEDER
Maar goed, we hebben een feestje.
Meisjes, schenken jullie de glazen nog 's even vol.

Meisje en Zus doen dat en hebben intussen een tweegesprekje.

MEISJE
Toen je zei dat niks mij stond, bedoelde je toen dat je dacht dat ik nooit een vriendje zou krijgen?

ZUS
Wat zei ik?

MEISJE
Dat niks mij staat.

ZUS
Heb ik dat gezegd?

MEISJE
Ja.

ZUS
Ach.
Heb ik dat gezegd?
Waarom zou ik zoiets zeggen?

MEISJE
Weet ik niet.

ZUS
Heb ik dat echt gezegd?
Dat klinkt nogal hard.

MEISJE
Ja.

ZUS
Misschien heb je het verkeerd verstaan.

MEISJE
Denk je?

ZUS
Ik denk niet dat ik dat gezegd heb hoor.

MEISJE
Niet?

ZUS
Nee.

MEISJE
Dat dacht ik.

ZUS
Dat zou wel heel onaardig zijn, als ik dat zou zeggen.

MEISJE
Ja.

ZUS
Misschien een bepaalde kleur.
Dat geel je niet staat misschien.
Of oranje.

MEISJE
Ik hou helemaal niet van oranje.

ZUS
Dat komt dan goed uit.

Pauze.

ZUS
Toch?

MEISJE
Ja.

Zus komt terug in de groep. Meisje volgt.

MOEDER
Wat is er?

MEISJE
Niks.
Hoezo?

MOEDER
En hoe was jou dag?

MEISJE
Gewoon.
Gewerkt.

MOEDER
Hoe was het op je werk?

MEISJE
Hm?

MOEDER
Hoe was het op je werk?

MEISJE

Gewoon.
Normaal.

MOEDER
Druk?

MEISJE
Ik hou helemaal niet van oranje.
Hoe kom je daar bij?
Ik draag nooit oranje.

ZUS
Nou, sorry hoor.

MOEDER
Jongens!

Stilte.

MOEDER
Hoe was het op je werk?

MEISJE
Er is een vrachtwagen over een fietser gereden.

MOEDER
Op je werk?

MEISJE
Op de dam in Amsterdam.

MOEDER
En op je werk?
Hoe was het op je werk?

MEISJE
Er is een vrachtwagen over een fietser gereden.
Een meisje van tien.

MOEDER
Ja, dat is niet leuk.

MEISJE
...

MOEDER
Vreselijk.
Dat zoiets gebeurt.

MEISJE
Op slag dood.

MOEDER
Ja.
En verder?

MEISJE
Een vriendin van mij woont daar vlakbij.

MOEDER
Kende zij dat meisje?

MEISJE
Is het minder erg als zij haar niet kent?

MOEDER
Het is vreselijk.
Een meisje van tien.
Een heel leven nog voor zich.

MEISJE
Niet dus.

MOEDER
Vreselijk.

Vreselijk.

Pauze.

MOEDER
En op je werk?
Hoe was het op je werk?
Kon je niet vrij krijgen op je verjaardag?

MEISJE
Dat weten ze helemaal niet.

MOEDER
Druk?

MEISJE
Redelijk.
Er is een congres in de stad.
Dus dan zit het altijd wel redelijk vol.

MOEDER
Ze moeten toch ergens eten.

MEISJE
Nou, ons restaurant is niet zo goed, schijnt.
Maar de kamers zijn goedkoop.

Pauze.

VADER
Hoeveel man werkt daar nou bij jullie in dat hotel?
Zestig?

MEISJE
Ja.

VADER
Zestig precies?

MEISJE
Zoiets.

VADER
Kan ook zeventig zijn?

MEISJE
Kan ook zeventig zijn.

VADER
En hoeveel gasten zijn er gemiddeld?

MEISJE
...

VADER
Honderd?
Tweehonderd?

MEISJE

Hoe moet ik dat weten?

VADER

Volgens mij kan dat nooit uit.

Je moet toch minstens het driedubbele aan klanten hebben?

MEISJE

Alsof ik dat weet.

VADER

Reken maar uit.

MEISJE

...

VADER

Wat kost zo'n kamer per nacht?

MEISJE

Het is een bijbaantje!

Ik heb ook een vak!

Een beroep!

Ook al hebben jullie niks met videokunst, je kunt toch wel een beetje interesse opbrengen voor waar je eigen dochter mee bezig is?

Stilte.

MOEDER

Sorry, je hebt gelijk.

VADER

Hoe gaat het daar mee?

Met je videokunst?

Wanneer kunnen we weer wat van je zien?

Stilte.

MOEDER

Je moet begrijpen dat het voor ons wat ongrijpbaar is soms.

VADER

Hoe gaat het met die film van je waar je de vorige keer over vertelde?

MEISJE

Dat is al lang afgelopen en het was geen film, dat was een performance.

Een metafoor eigenlijk.

VADER
Dat was geen film?

MEISJE
En dat heb ik vastgelegd, of daar heb ik verslag van gedaan in een film.

VADER
Precies.
Hoe is het gegaan met die film?

MEISJE
Het ging niet om die film, het ging om het maken van die film, om het doen.

VADER
Komt 'ie nog op tv?

MEISJE
Nee die komt niet op tv.

VADER
Vinden ze zoiets niet mooi bij de tv?

MEISJE
Weet ik niet.

VADER
Nou, ik vond 'm mooi.

MEISJE
Ja?
Niet te lang?

VADER
Lang?

MEISJE
Ja?

VADER
Een beetje misschien.

MEISJE
Je vond 'm te lang?

VADER
Ik zei dat ik 'm mooi vond.

MEISJE
Mooi en lang?

VADER
Dat lang viel wel mee.

MEISJE
Vond jij 'm ook te lang?

MOEDER
Nee, ik niet.

VADER
Een beetje, zei ik.

Maar dat is juist goed, denk ik.

MEISJE
Je mag wel eerlijk zeggen wat je er van vond.

VADER
Nou ja, er gebeurde niet zo veel in, hè?

Pauze.

VADER
Ik zeg niet dat het te lang was, maar het was wel lang.

Pauze.

VADER
Ik vond het wel mooi, maar als mensen vragen:
'Wat doet ze nou precies?'
Dan vind ik dat toch lastig.

Pauze.

MOEDER
We waren heel blij wel om uiteindelijk te zien wat het geworden was.
Maar het blijft af en toe wat ongrijpbaar.
We hadden niet meteen door wat je ermee bedoelde.

Er zit misschien wel een verhaal achter, maar we zagen het niet.

Stilte.

VADER

Je film was prachtig, daar gaat het niet om.
Ik hoop gewoon dat je... dat je gelukkig bent.
Ben je dat?

MEISJE

Daar werk ik aan.

VADER

Door dit soort dingen te maken?
Nou goed, dan vind ik het goed.
Ik vond het een mooie film.

Stilte.

VADER

Weet je wat ik ook mooie films vind?
Hoe heet die man ook al weer?
Jij weet dat.
Toe, hoe heet die man?

ZUS

Ik weet niet wie je bedoelt.

VADER

Jawel, die vent met die moeilijke naam.
Die is goed.
Prachtige vrouwen ook altijd.
Dat kost wat, zo'n film.
Tsjongejonge, daar gaat me toch een geld in om.
Toe, hoe heet 'ie nou?
Niet die Italiaan, die bedoel ik niet.
Die is ook goed trouwens.
Daar zou jij ook 's naar moeten kijken.
Je zus vindt het ook mooi.

MEISJE

O, ja?

VADER

Ja.

MEISJE

Misschien moeten jullie eens naar de film gaan samen.

VADER

Dat is helemaal geen slecht idee.
Wil je ook mee?

MEISJE

Nee, dank je.

Stilte.

VADER

Wat zijn jullie stil.

ZUS

Wij?

VADER

Vertel eens over je nieuwe functie.

ZUS

Wil je dat weten?

VADER

Je hebt een nieuwe functie toch?

ZUS

Klopt.
Ik ben afdelingshoofd nu.

VADER

En wat doet een afdelingshoofd?

ZUS

Wat doet het afdelingshoofd.
Het afdelingshoofd ziet erop toe dat iedereen doet waar hij voor betaald wordt.

VADER

Goh.

ZUS

Dat.

VADER
Interessant.

ZUS
Ja.

VADER
En verder?
Je hebt ook een secretaresse nu toch?

ZUS
Ja, ik heb mijn eigen kamer nu, met secretaresse.

En een leasefiets.

VADER
Ja, dat is nieuw hè?

ZUS
Ja.

Pauze.

MEISJE
Ik heb altijd gevonden dat je iets met muziek had moeten doen.

ZUS
Ja?

MEISJE
Je kon zo mooi pianospelen.

ZUS
Vind je?

MEISJE
Ja.

ZUS
Ik heb 'm weggedaan.
Hij nam zoveel ruimte in.

MEISJE
Zonde.

ZUS
En hij was vals.

Stilte.

MOEDER
Heb jij ook broers of zussen?

MEISJE
Mam!

MOEDER
Wat?

MEISJE
(tot Vriendje:)
Sorry.

MOEDER
Wat?

MEISJE
Denk even na voor je wat zegt.

Stilte.

MOEDER
Wat is er nou?

MEISJE
'Heb jij ook broers of zussen?'

MOEDER
Dat weet ik niet.
Dat vraag ik.

Stilte.

MEISJE
(tot Vriendje:)
Het spijt me.

MOEDER
Wat nou?

MEISJE
Mam.

Stilte.

MEISJE
Zijn zus is overleden.
Samen met zijn ouders.

Pauze.

MEISJE
Vliegtuigongeluk.
Dat heb ik toch verteld?

ZUS
Jezus.

MOEDER
Is dat zo?

VADER
Een vliegtuigongeluk?

MEISJE
Ja.

MOEDER
Is dat echt zo?
Zijn ouders en zijn zus?

MEISJE
Ja.

ZUS
En zijn vriendin?
Had hij ook een vriendin in dat vliegtuig?

MEISJE
Nee, dat niet.
Hij had geen vriendinnetje toen.
En wij kenden elkaar nog niet.

MOEDER
Is dat lang geleden?

Vriendje haalt zijn schouders op.

MEISJE
Bijna een jaar nu.

Stilte.

ZUS
Mijn God.

VADER
Is dit echt waar?

MOEDER
Daar gaat ze toch niet over liegen?
Kom' s hier.

MEISJE
Het zijn zijn ouders.

MOEDER
Maar dat is verschrikkelijk.

MEISJE
Ik weet het.

Stilte.

MEISJE
Is er leven na de dood, denk je?

VRIENDJE
Ik denk het wel.

MEISJE
Ik denk het ook.
Denken jullie dat ook?
Ja, toch?

Voel je hun aanwezigheid nog soms?

VRIENDJE
Ja, soms heel sterk zelfs.

MEISJE

Ja?

Zelf ben ik niet zo gevoelig daarvoor.

Ik wou dat ik zulke dingen ook kon voelen, maar...

Jij voelt dat dus wel?

VRIENDJE

Ja.

MEISJE

Op welke momenten dan?

VRIENDJE

Ik weet niet.

Het is niet echt aan te wijzen.

Soms zijn het bewegingen van mensen.

Hoe iemand opstaat.

Soms zijn het boerderijen die langs komen in de trein.

Soms zijn het boomkruinen.

Als ik door het bos loop.

Dan kijk ik omhoog en dan voel ik ze in de boomkruinen.

MEISJE

Je moeder heeft je een keer een boek cadeau gedaan omdat je haar zo goed had geholpen met het ramen wassen.

Weet je dat nog?

VRIENDJE

Ja.

MEISJE

Zo was ze.

VRIENDJE

Het is moeilijk hè?

Om erover te praten?

Je zou willen dat je het kon meenemen in een tas, eruit halen en laten zien:

Kijk dit is mijn verdriet.

Zo groot is het en het heeft deze kleur.

Het is gemaakt van harde materialen en het is weerbestendig.

Stilte.

MEISJE

Je vertelde me laatst dat je kort na het ongeluk een gesprek had met iemand uit je huis waarin je in de tegenwoordige tijd over je moeder sprak.

Je zei: 'Ze werkt als naaister.'

En niet: 'Ze *werkte* als naaister.'

Door de zenuwen, denk ik.

Het kostte je in die tijd erg veel moeite om met mensen te praten.

Maar dat meisje zei toen: 'O, wil je je moeder dan iets voor me vragen? Kun je haar vragen of je ook kunt zomen op een naaimachine die daar niet speciaal voor bedoeld is?'

En elke keer dat je dat meisje zag, vroeg ze weer of je je moeder al had gesproken, of je het al wist, van dat zomen.

Je had waarschijnlijk zelf wel achter een antwoord op die vraag over het zomen kunnen komen—je had gewoon tegen haar kunnen zeggen dat je het aan je moeder had gevraagd. Of je had gewoon kunnen uitleggen dat je moeder dood is en dat je haar dus niet meer kon vragen hoe het met dat zomen zat.

Maar dat deed je niet.

In plaats daarvan ging je haar ontlopen.

Totdat je huisgenootje zelf ook steeds kattiger begon te doen en geen afscheid van je nam toen ze verhuisde naar een kamer in de binnenstad.

En als je haar daarna nog zag, in de verte of laatst in een restaurant, voelde je iemand in je hart knijpen.

Alsof je met haar en die hele tafel vol mensen rondom haar bevriend kon zijn geraakt als je niet door een kleine verspreking alles had verpest.

Stilte.

MEISJE

Toch?

Vriendje knikt.

Stilte.

Zus haalt parfum uit haar tas en improviseert dat het een cadeautje is.

ZUS

We wilden je graag iets geven.

MEISJE

Mij iets geven?

ZUS

Omdat je jarig bent.

MEISJE

Is dit voor mij?

ZUS
Alsjeblieft.

MEISJE
Wat een verrassing.

ZUS
Van ons allemaal.

MEISJE
Nou, wat attent.

ZUS
Je bent toch jarig?

MEISJE
Is dit echt voor mij?

ZUS
Ja.

MEISJE
Hebben jullie dat echt voor mij gekocht?

ZUS
Voor je verjaardag.

Meisje pakt het uit.

Stilte.

ZUS
Parfum.

MEISJE
Ik zie het.

ZUS
Ruik maar 's.

Meisje ruikt.

Stilte.

ZUS
En?

ZUS
Vind je 'm niet lekker?

MOEDER
Mag ik 's?
Dit is die van die reclame, of niet?
Met dat paard.
Ja, toch?
(ruikt)
Oe!

Moeder geeft het parfum vol afschuw terug.

ZUS
Wat is er?

MOEDER
Hij is inderdaad een beetje...

ZUS
Er zit hout in.
Een bepaalde houtsoort.

MOEDER
Hout?

ZUS
Uit Canada.

VADER
Ik vind hout lekker.
Beter dan een paard.

MOEDER
Het ruikt niet naar een paard, er zit een paard in de reclame.

ZUS
Vierenzeventig verschillende.

VRIEND
Mag ik 's?

(ruikt)

Was deze in de reclame?

VADER

Kijken?

(ruikt)

Prima geur.

VRIEND

Beetje branderig.

MOEDER

Brandend hout.

ZUS

Dan hadden jullie maar iets moeten kopen.

Stilte.

MEISJE

Lekker.

Dank je wel.

ZUS

Graag gedaan.

Stilte.

MEISJE

Heerlijk.

ZUS

Ja?

MEISJE

Dank je wel.

ZUS

Ja, ben je er blij mee?

MEISJE

Heel blij.

ZUS

Meen je dat?

MEISJE
Waarom zou ik dat niet menen?

ZUS
Er zit iets van hout in.
Misschien hou je daar niet van?

MEISJE
Ik vind 'm heerlijk.

ZUS
Echt?

MEISJE
Jij niet?

ZUS
Ja, ik wel.
Ik ook.

MEISJE
Echt, hij is heerlijk.

ZUS
Ja, hij is lekker hè?

MEISJE
Heerlijk.
Mijn moeder had deze ook altijd.

Pauze.

ZUS
Toevallig.

MEISJE
Ja.

ZUS
Van harte gefeliciteerd, liefje.

MOEDER
Ja, van harte gefeliciteerd.

Ook Vader en Vriendje feliciteren Meisje nu innig.

MEISJE
Kijk eens.
(reikt Vader een overhemd aan)

VADER
Wat is dat?

MEISJE
Voor jou.

VADER
Een overhemd.

MEISJE
Een overhemd.

VADER
Voor mij?

MEISJE
Voor jou.

VADER
Hoe kom je daar aan?

MEISJE
Staat goed bij je pak.

VADER
Welk pak?

MEISJE
Trek 'm maar even aan.

VADER
Nu?

MEISJE
Met je pak.

VADER
Ik heb geen pak.

MEISJE
Mama heeft het voor je klaar gehangen.

VADER
Mama heeft het klaar gehangen?

MEISJE
Boven.

VADER
Heeft mama dat gedaan?

MEISJE
Over je stoel.

VADER
Moet ik mij gaan omkleden?
Is dat het?

MEISJE
Ik ben jarig.

VADER
Een pak past mij niet.

MEISJE
Je draagt elke dag een pak.

VADER
Toch staat het me niet.

MEISJE
Met dit overhemd wel.

VADER
Heb je die voor mij gekocht?

MEISJE
Trek 'm maar even aan.
Staat leuk, denk ik.

VADER
Wat is dat voor pak dat voor mij klaar hangt?

MEISJE

Over je stoel.
Ga maar even kijken.

VADER
Moet ik naar boven?

MEISJE
Mama heeft het voor je klaar gehangen.

VADER
Heb je dat pak ook gekocht?

MEISJE
Gewoon uit je kast.
Je bruine.

VADER
Met dit overhemd?

MEISJE
Probeer maar even.

VADER
Dat staat me niet, dat zie ik nou al.

MEISJE
Op je werk heb je ook een pak aan.

VADER
Ik vind het heel lief, maar met zo'n overhemd?

MEISJE
Probeer het gewoon.

VADER
Op mijn leeftijd, zo'n overhemd?

MEISJE
Het hangt voor je klaar.

Gaat.

Stilte.

Komt terug.

VADER
Hij jeukt.

MEISJE
Jeukt hij?

VADER
De broek.

MEISJE
Dat kan niet.

VADER
Het is zo.

MEISJE
Kijken?

VADER
Beetje klein ook.

MEISJE
Tachtig procent wol.

VADER
Zie je nou?

MEISJE
Is het zo erg?

VADER
Wat is erg?
Het is gewoon onprettig.
Hij jeukt.
Daarom heb ik 'm ook nooit aan.

MEISJE
Eventjes.
Voor mij.
Omdat ik jarig ben.

MOEDER
Hij bedoelt dat hij zich er ongemakkelijk in voelt.

MEISJE

Maar het staat hem zo mooi.
Zo jong.

MOEDER

Dat is zo.
Dat is zo.

ZUS

Ik vind het wel mooi staan.

VRIENDJE

Wie mooi wil zijn moet pijn lijden.

MEISJE

Zo is dat.

VADER

Hij ruikt ook zo muf.
Waar heb je dit pak vandaan gehaald?

MEISJE

Gewoon uit je kast.

VADER

Er is toch niet iemand in overleden hè, in dit pak?

MEISJE

Tuurlijk niet.

Vader berust er in.

MEISJE

Mag ik je wat vragen?

Pauze.

MEISJE

Wat vind jij nou van haar?

VADER

Hm?

MEISJE

Wat vind jij nou van haar?

VADER
Waarom vraag je dat?

MEISJE
Ze heeft het echt gemaakt, vind je niet?

VADER
Ja.
En jij ook.
In zekere zin.
Het wordt nu wel moeilijker voor haar.
Met die nieuwe functie.
Ik vraag me af of ze dat haalt.
We zullen zien.
Hoe het afloopt.
Waarom vraag je dat?

MEISJE
Ik begreep niks.
Vroeger.

VADER
Op school bedoel je?

MEISJE
Ik begreep nooit wat ze zeiden.

VADER
Je tekende graag.
En je hield van muziek.

MEISJE
Dat zijn geen vakken.
Dat telt niet.
Ik bedoel echte vakken.
Natuurkunde, biologie.
Ik kon het niet.

VADER
Ik was ook niet zo goed in natuurkunde.
Dat is toch niet zo erg?

Stilte.

VADER

We houden van jullie allebei natuurlijk.
Allebei evenveel, Laura, je moeder en ik.

MEISJE

Waarom hebben jullie mij eigenlijk Laura genoemd?

VADER

Ja, ik denk omdat we dat een mooie naam vonden.
We vonden het een mooie naam.
Hou je er niet van?
Het is toch een mooie naam?
Het klinkt wel Amerikaans.
Had je anders willen heten?

Stilte.

VADER

Het was heerlijk van de zomer hè?
Daar in Amerika?
Heb ik gelijk of niet?
Hadden we het niet goed daar?
Het weer had iets beter kunnen zijn.
Maar we hebben veel gelachen.

MEISJE

Nu kan ik dat niet meer opbrengen.

VADER

Nee?

MEISJE

Nu kan ik dat niet meer opbrengen.

VADER

O.

MEISJE

Ik breng het niet meer op.

VADER

Wat wil je nou zeggen?

Stilte.

VADER
Zit mooi, je haar.
Ja, echt.
Heel mooi.
Wat heb je er mee gedaan?

MEISJE
Wat bedoel je?

VADER
Met je haar.
Wat heb je daar mee gedaan?
Heb je iets in je hand?
Wat heb je in je hand?
Wat is het?
Mag ik zien wat het is?

MEISJE
Nee.

VADER
Ik wil graag zien wat het is.
Ik wil alleen maar even kijken.
Een horloge?
Waarom heb je dat in je hand?
Waarom houd je dat zo vast?
Heb je geen bandje?

MEISJE
Ik wil weten hoe laat het is.

VADER
Wat zei je? –Ja, dat snap ik, maar dan hoef je het toch niet de hele tijd in je hand te houden?

MEISJE
Ik wil weten hoe laat het is.

VADER
Zal ik een bandje voor je kopen, zodat je het om je pols kunt hebben, zodat je het niet in je hand hoeft te houden?

MEISJE
Ik wil weten hoe laat het is.

VADER
Natuurlijk.

MEISJE
Ik wil het niet verliezen.

VADER
Wat zei je?
Je wil niet verliezen?
Ik hoor niet goed wat je zegt.

MEISJE
Het is mijn vaders horloge.
Ze hebben het gevonden.
Er zat geen bandje meer aan.

VADER
Wil je een nieuw horloge?
Dat is goed.

Stilte.

MEISJE
Waarom was jij niet aardig voor me?

VADER
Wat zei je?
Niet aardig?
Hoe dan, bedoel je?

MEISJE
Waarom was jij niet aardig voor me?

VADER
Niet aardig?
Ik niet aardig?
Hoe dan?
Op wat voor manier?

MEISJE
Waarom deed je zo?

VADER
Hoe bedoel je?
Waar denk je aan?

MEISJE
Waarom deed je zo?

VADER
Dat zei je.
Maar wat bedoel je?
Wat is er?
Wat bedoel je nou?
Ik begrijp niet, ik begrijp niet wat je bedoelt, dus...

MEISJE
Waarom deed je zo?

VADER
Deed ik wat?
Wat bedoel je?
Wat deed ik?
Wat voor iets?

MEISJE
Waarom deed je zo?

VADER
Deed ik wat?
Deed ik wat?
Ik bedoel, ik begrijp jammer genoeg niet wat je bedoelt.
Wat zou ik gedaan hebben?
Wat, waar heb je het over?
Eerlijk gezegd, ik weet niet waar je het over hebt.
Ik kan me niet voorstellen dat ik iets gedaan zou hebben.

MEISJE
Wel.

VADER
Maar wat dan?
Wat dan?
Waar denk je aan?

MEISJE
Dat weet je best.

VADER
Nee, nee, ik weet het niet.

Wat is het dat ik gedaan heb?
Ik begrijp het niet.

MEISJE
Dat weet je best.

VADER
Nee.

MEISJE
Dat weet je best.

VADER
Nee, niet echt.
Ik weet niet wat je bedoelt.
Echt niet.

MEISJE
Dat weet je best.

VADER
Nee, echt niet.
Ik weet niet wat je bedoelt.
Nee.
Echt niet.
Ik weet echt niet waar je op doelt, wat je bedoelt.
Wat is het dan?
Ik begin me af te vragen of je het zelf wel weet.

Weet je het zelf wel?
Moet ik het gewoon zelf verzinnen?
Is dat het?

Heb ik een keer iets beloofd wat ik niet nakwam?

MEISJE
Ja.

VADER
Denk je aan die keer dat ik je had beloofd dat we naar Rome zouden gaan, maar dat dat niet doorging?

MEISJE
Ja.

VADER

Er was iets dat er tussen kwam.
Bedoel je dat?
Bedoel je dat?

MEISJE

Nee.

VADER

Dat spijt me echt heel erg.
Ik weet dat me dat ontzettend speet.
Je mag nooit zo maar iets beloven.
Maar het is nog niet te laat.
Rome is er nog.
Het is de eeuwige stad.
Dat heb ik je toch vorige zomer al gezegd.
Als je ergens naar toe wilt, naar Italië of naar Spanje, dan zal ik proberen bij te dragen.
Spreekt vanzelf.
Je moet er eens uit.
Misschien dat je van de zomer ergens naar toe kunt gaan?
Dat is een goed idee.
Iets om naar uit te kijken.

MEISJE

Dat was het niet.

VADER

Bedoel je dat ik je bang heb gemaakt?

MEISJE

Ja.

VADER

Dat ik enge verhalen vertelde?

MEISJE

Ja.

VADER

Bedoel je dat ik je verhalen vertelde waar je bang van werd?

MEISJE

Ja.

VADER

Als ik je naar bed bracht, dan vertelde ik je verhalen waar je bang van werd.

MEISJE

Ja.

VADER

Ik zei dat je je niet mocht bewegen. Dat je stil moest blijven liggen. Als ik je naar bed had gebracht, dan moest je stil blijven liggen, omdat Hades anders onder het bed vandaan zou springen.

MEISJE

Wie?

VADER

Hades.

(nervus lachend)

Was dat het?

Maar mijn lieve kleine schat.

Was dat het?

Bedoelde je dat?

MEISJE

Je zei dat als ik niet stil zou blijven liggen, dat dan Hades onder het bed vandaan zou springen. Je zei dat hij een helm op heeft die hem onzichtbaar maakt en dat hij een hond heeft met drie koppen en dat hij is opgegeten door zijn vader.

VADER

Ja.

Bedoelde je dat?

Ja, dat was niet aardig van me.

Maar dat was een grapje.

Ik maakte alleen een grapje.

Ik maakte toch wel vaker zulke grapjes?

MEISJE

Je zei dat hij onder het bed vandaan zou springen, als ik me zou bewegen.

VADER

Ja, dat was niet aardig.

Ik wist niet...

Ik realiseerde me niet dat je daar bang van werd.

Dat was helemaal niet aardig.

Pauze.

MEISJE

Weet je wat ik zou willen hebben?
Ik zou mijn oude platenspeler willen hebben.
Die van plastic, met die gele arm waar je alleen singles op kon spelen.
Die ik kreeg toen ik klein was.
Ik was er aan gehecht.
Waar is die?
Weet jij waar die is?

VADER

Nee.

MEISJE

Misschien heb je hem weggegooid.
Hij had maar een kleine luidspreker.
Hij stond in de boekenkast.

VADER

Het was niet de bedoeling je bang te maken.
Ik dacht er niet bij na.
Het was maar een grapje, maar het was niet aardig.
Ik meende dat niet.
Zomaar een grapje.
Snap je?
Dat soort dingen ontsnappen je soms.
Ik wilde gewoon dat je ging slapen.
Dat je voldoende nachtrust zou hebben.

Pauze.

VADER

Laura?

MEISJE

Ja?

VADER

Volgens mij is het niet helemaal waar dat ik nooit aardig was.
Als je even nadenkt, zul je ook mooie herinneringen vinden.
Denk maar eens goed na.
Wil je dat even doen?
Alsjeblieft?

Stilte.

VADER

Ik heb je toch altijd gesteund met dingen?
Op school en met sport.
Ik heb toch altijd achter je gestaan?
Als je een probleem had, dan loste ik dat toch voor je op?

Weet je nog dat je een keer huilend van school kwam?

MOEDER

Toen met de schoolmusical.

VADER

Ja, toen.
Het was bijna zomer.
Je ging bijna naar de middelbare school.

MOEDER

Jullie waren de hele week aan het repeteren voor de schoolmusical.

VADER

En op een dag kwam je huilend thuis.
Weet je nog?

MEISJE

Nee?

ZUS

Ik weet het nog wel.

VRIENDJE

Ja, ik ook.
Ik zat ook in die musical.

MOEDER

Jullie zaten immers bij elkaar in de klas.

ZUS

Het ging over een behekst bos met sprekende dieren en nimfen en toverfeeën.

MEISJE

Ik ben dat helemaal vergeten.

VADER

Op een dag kwam je huilend thuis en ik vroeg je wat er was en je wilde het niet zeggen.

ZUS

Ik dacht dat het over jongens ging en toen ben ik naar je kamer gegaan, omdat ik dacht dat je het vast wel tegen mij wilde zeggen.

MOEDER

Maar het ging helemaal niet over jongens.

ZUS

Je wilde niet zeggen waar het wel over ging.

VADER

Maar toen ik je naar bed bracht zei je het eindelijk.
Je zei dat het door de musical kwam.
Weet je dat niet meer?

MEISJE

Ik weet daar niks meer van.

VRIENDJE

Je speelde een boom, weet ik nog.

MEISJE

O, ja?

VADER

Ja, je vertelde me toen dat jij een boom moest zijn.

ZUS

Je moest groene kleren aan.
Van je haar had de juf een boomkruin gemaakt.

MOEDER

Daar moeten nog foto's van zijn.

VADER

Je moest je armen en je vingers spreiden en dan mocht je alleen maar langzaam zwaaien in de wind.
Weet je nog?
Toen ben ik de volgende dag met je meegegaan naar school om eens een stevig woordje met je juf te praten.

VRIENDJE

En toen hebben we geruild van rol.
Toen moest ik de boom doen en mocht jij een kabbelend beekje zijn.

VADER
Weet je dat niet meer?
Dat je ging kronkelen met je buik?

ZUS
Je was in heel mooie blauwe folie gewikkeld en je deed het prachtig.
Heel sierlijk.

VADER
Dat was toch erg aardig van mij?
Vind je niet?

Pauze.

MEISJE
Ja, dat was aardig.

VADER
Zie je wel?
En zo zijn er een heleboel herinneringen, als je even–.

MEISJE
Ja, dat was aardig.

VADER
Ja, toch?
En zo zijn er een heleboel herinneringen, als je er even over nadenkt.
Ik bracht je ieder weekend naar de atletiekbaan.
Weet je dat nog?
Je deed aan hardlopen.
Weet je nog?

De telefoon gaat.

MOEDER
(geschrokken)
De telefoon.

MEISJE
Ja.

VADER

Zo laat nog?

ZUS
Hoe laat is het?

MOEDER
Wat nu?

MEISJE
Laat maar gaan.

MOEDER
Laten gaan?

VADER
Moet ik opnemen?
Ik wil wel opnemen hoor.

MEISJE
Nee, ik ga wel.
't Is vast voor mij.
Voor mijn verjaardag.

VADER
Doe dan.

MEISJE
Ja, zal ik opnemen?

VADER
Waarom niet?

Meisje neemt op.

MEISJE
(in de telefoon:)
Laura.

OOM
Hallo, met mij.

MEISJE
Hé, hallo.

OOM

Ik wou je toch even feliciteren vandaag.
Van harte gefeliciteerd, meisje.

MEISJE
Dank je.

OOM
Je weet dat we aan je denken.
Ook op zo'n dag als vandaag.
Het zal wel heel raar voor je zijn.
Je eerste verjaardag zonder de rest.

MEISJE
Ja.

OOM
Ja.
Hoe voel je je?
Niet echt jarig natuurlijk.
Nog iets gedaan vandaag?

MEISJE
Nee, niet echt.

OOM
Nee.
Wil je dat we even langskomen?

MEISJE
Nou...

OOM
We denken dat het eigenlijk niet goed voor je is...
Als je daar zo...
Ik weet natuurlijk niet wat je aan het doen was, maar dat je...
Nou ja, het is zo'n groot huis.
Je tante zei net: 'het is ook zo'n groot huis.'
Snap je?
Het is zo'n verdomd groot huis.
We wilden even langskomen vanavond.
Dan heb je even wat aanspraak.
Ik moest vandaag werken, anders waren we vanmiddag even gekomen en je tante durft niet meer te rijden, dat weet je.

MEISJE

Ik heb bezoek.

OOM

Je hebt bezoek?

Ze heeft bezoek.

Wie dan, lieverd?

Wie heb je op bezoek?

MEISJE

Oh, gewoon wat mensen van vroeger.

OOM

Vrienden?

O, nou, dat wisten we niet.

Maar dat is wel erg fijn voor je, denk ik.

Goed, dan komen we later even een keer.

Wacht, je tante zegt iets.

Ja.

Dat is helemaal niet erg.

Wacht even.

...

Dat is helemaal niet erg.

Dat je vrienden er zijn.

We komen maar heel even.

Is dat goed?

We rijden net de stad in.

Er is alleen een omleiding, dus het kan wel even duren nog.

Dat is toch geen probleem?

We hebben een kleinigheidje voor je.

Goed?

Anders heeft ze dat voor niks gekocht.

Goed?

MEISJE

Goed, tot zo.

OOM

Tot zo lieverd.

MEISJE

Daag.

Stilte.

MOEDER
Wie was dat?

MEISJE
Mijn oom.

MOEDER
Je oom?

MEISJE
Ja, mijn oom.

MOEDER
Hij wou even langskomen?

MEISJE
Hij wou even langskomen.

MOEDER
Met zijn vrouw?

MEISJE
Met mijn tante.

Stilte.

ZUS
Luister, ik weet dat het je verjaardag is, maar ik begin een beetje moe te worden.

MEISJE
Maar je kan nu niet ineens gaan.

ZUS
Ik heb een lange dag achter de rug.

MOEDER
Ik snap het.
Ga maar.

MEISJE
Je kan niet zomaar gaan.

ZUS
Ik ben zo moe.

MEISJE
Maar ik ben jarig.

VRIEND
Zal ik je even brengen?
Ik ben met de auto.

MEISJE
Wat doe je?

VRIEND
Ik dacht: ik breng haar even.

MEISJE
Ik ben jarig.

VRIEND
Dat weet ik, dat weet ik.
Maar het is al laat.

MEISJE
Ik ben jarig.

MOEDER
Wij blijven nog wel even.

MEISJE
O, jullie gaan ook?

MOEDER
Nog niet.

VRIEND
Ik breng haar even weg.
Goed?

MEISJE
Ik ben toch jarig?

VRIEND
Lieverd, het is laat.

MEISJE
Ik ben jarig.

VRIENDJE
Een feestje houdt een keer op.

ZUS
Kom, laat ons er even langs.

MEISJE
Het is een feestje.

Meisje moet huilen. Zus troost haar.

ZUS
Ik vond het erg gezellig.
Sterkte, meisje.

Kus. Zus wil nog iets zeggen, maar doet het niet.

ZUS
Nee, laat maar.

Pauze.

ZUS
Niet te veel piekeren, wilde ik zeggen.
Dat doe je niet hè?

Meisje schudt nee.

VRIENDJE
Sterkte ermee.

Kus.

Af. Stilte.

MOEDER
Moeten we niet even opruimen?

MEISJE
...

VADER
Waar waren ze zei hij?

MOEDER

Ik hoorde iets over een omleiding.
Het zal nog wel even duren.

VADER
Ik wil eigenlijk ook wel gaan.

MOEDER
Kom, we nemen nog even wat te drinken.

Pauze.

MOEDER
Lieverd, kunnen wij inderdaad niet beter gaan?

MEISJE
...

VADER
Luister, het houdt een keer op, dat snap je toch wel?
Ik bedoel: het was leuk hoor.
Maar aan alles komt een einde.
Dat snap je toch wel?

Stilte.

VADER
Kom, we gaan.

MOEDER
We gaan, lieverd.
Het is een mooie avond geweest.

VADER
Kom, we gaan.

MOEDER
Ja, we gaan.

Lieverd?

VADER
Kom.

De bel gaat. Vader en Moeder reageren geschrokken; Oom en Tante zijn er veel eerder dan ze dachten.

MOEDER
Daar zijn ze al.

Meisje af.

VADER
God, ik heb dat pak nog aan.

MOEDER
Dat zien ze niet.

Vader begint het pak uit te trekken.

MOEDER
Dat zien ze niet!
Dat zien ze niet!
Dat haal je niet!

Vader doet het pak weer aan.

MOEDER
Het staat je prachtig.

Meisje komt terug met Zus en Vriend, die nu Oom en Tante zijn. Vader en Moeder worden door Meisje aan Oom en Tante voorgesteld als waren het haar vrienden.

OOM
Hè, hè, daar zijn we dan.
Wat een chaos.

MEISJE
Chaos?

OOM
Op de weg.

TANTE
De afslag was afgesloten.
O, hallo.

VADER
Dag.

MOEDER
Dag.

VADER
Kan ik jullie jas aannemen?

TANTE
Dank je, maar wij gaan zo weer.
(tot Meisje:)
We storen toch niet?

MEISJE
Nee, nee.
Absoluut niet.

OOM
We moesten helemaal om het industrieterrein heen.
Het asfalt wordt vernieuwd.

TANTE
Verbreed.

OOM
Vernieuwd of verbreed, zoiets.

TANTE
Maar we zijn er.

MEISJE
Jullie zijn er.

VADER
Wilt u zitten?
Wij gingen net.

TANTE
Nee, dank je.
We gaan zo weer.

MEISJE
Hoe is het?

OOM
Ze wouden ons helemaal om het industrieterrein heen leiden.
Weet je hoe ver dat is?

TANTE

Hij heeft een speciale ontheffing.
Omdat hij bij de grootste reisorganisatie van het land werkt, mag hij gewoon over het fietspad rijden.

OOM

Zie ik er uit als een idioot?

TANTE

Hij is een beetje geïrriteerd.
We hebben net een etentje gehad met een collega van hem.

MOEDER

Zal ik even snel wat koffie maken?

TANTE

Dank je schat, we gaan zo.

MEISJE

Iets anders?

TANTE

Ach nee, we gaan zo weer.
We wilden even weten hoe het met je gaat.
We waren bang dat je de hele avond in je eentje zou zitten.
In dit grote huis.
Hè?

OOM

Ja.

TANTE

Vandaar dat we even langs wilden komen.
Hoe is het met je?
Je ziet er goed uit.
Fijn dat je wat mensen over de vloer hebt.
Dat is prettig, toch?

MEISJE

Zeker.

TANTE

Jij redt je wel.
Tuurlijk.

Dat weet ik ook wel.

MEISJE
Ga even zitten.

TANTE
We gaan zo weer.
Ik heb een doosje vijgen voor je meegenomen.
Heerlijk zijn ze.
Alsjeblieft.

MEISJE
Dank je.
Lekker.

Pauze.

TANTE
Je mist ze natuurlijk.
Op zo'n dag.
Zo'n dag die een familiedag had moeten zijn.

MEISJE
Ja.

Pauze.

TANTE
Ik moest telkens aan je denken.
We hadden een etentje.
Een collega van hem.

OOM
Een rat.
Zeg maar rat.

TANTE
Het was heel gezellig hoor.

MEISJE
Gelukkig.

OOM
Ik was blij dat ik weg kon.

MEISJE

En hoe is het met jou?

TANTE

Zie je het niet?

MEISJE

Wat?

TANTE

Naar de kapper geweest.

MEISJE

Ja, nou je het zegt.

Leuk.

OOM

Ik zei tegen hem, die rat:

'Het spijt me, maar we moeten nu echt gaan.

Ik heb nog wat belangrijks te doen.'

TANTE

Ik heb vandaag mezelf even verwend.

Even de stad in, je kent dat wel.

We vliegen overmorgen naar Turkije, dus ik moest ook wel.

Pauze.

TANTE

O, ik heb een nieuw parfum gekocht.

Moet je ruiken.

MEISJE

Lekker.

TANTE

Maar goed.

Daar kwamen we niet voor.

We wilden je even zien.

OOM

Hoe is het verder?

Alles bij het oude?

TANTE

Jij redt te wel hè.
Dat zie ik aan je.

Pauze.

TANTE
Hij is lekker hè?
Van die reclame met dat paard.
Afijn.
Je verjaardag.

MEISJE
Ja.

TANTE
Och, ik had zo met je te doen vandaag.
Hè?

OOM
Ja.

TANTE
Ik moest de hele dag aan je denken.
Ik weet nog dat mijn oma overleed.
Dat ze me dat vertelden toen ik thuiskwam van school.
Toen kreeg ik een chocoladekoekje.
Alsof de dood minder erg is met een koekje erbij.
Waarom pak jij nou een biertje?

OOM
Eén biertje.

TANTE
We gaan toch zo?

OOM
Heb je mijn advies nog opgevolgd?

MEISJE
Ik ben weer gaan hardlopen.

OOM
Goed zo.
Heel goed.
Dat is tenminste wat.

TANTE

Wist je dat ze daar vierenzeventig verschillende paarden voor hebben gebruikt?

Voor die reclame?

Van dit parfum?

Uit onderzoek is gebleken dat mensen het verschil toch niet zien.

Een vriendin van mij heeft 'm ook.

Maar ik zie haar niet zo veel, dus ik dacht: dan kan het wel.

Er zit Canadees hout in.

Heb je 'm op?

OOM

Bijna.

TANTE

Nou, hup, opschieten.

Het heeft lang genoeg geduurd.